

→ láhvi nemá kyslík, ale obyčejný filtrovaný vzduch, a že největší hrozbou ponorníka je dusík, že nemůže z desítmetrové hloubky vyjet na hladinu jen tak kvůli hrozbě zvané barotrauma plic. Navíc se v kurzu naučí znakovou řeč.

Pod vodou je z každého pokusu o mluvenou řeč jen nesrozumitelné žbrblání a spousta bublin. Takže na ty skutečně důležité věci, je třeba jít rukama. Začít se dá méně dramatickým sdělením, jako je třeba upozornění spolupotápěče na chobotnici nebo rybu s nastraženými jedovatými ostny. Chobotnici naznačuje pravá ruka položená dlaní na hřbet levé tak, že prsty směřují dolů a připomínají „spousty nohou“. A jedovatou ropušnici nebo perutýna lze napodobit naopak do větší narovnanými prsty pravé ruky směrem vzhůru. Takhle milé rybičky svou smrtící krásu totiž takto hrdě nosí. Sdělit ale kolegovi pod vodou takovou důležitou věc jako „Píchá mě v uchu, nemůžu vyrovnat tlak!“, tak to se správně namíří palec ze strany na hlavu a mává se prsty. Má to ale háček, zkuste si představit, že něco podobně nemilého postihne obě uši a sdělte to – oběma rukama naráz! – svému buddymu. Může si myslet, že si z něj tropíte tatrmány, a znechuceně odplave. Hodně zkušených proto používá podstatně stručnější a „výmluvný“ posunek: ukáže prstem na ucho a pak před sebou zakýve vodorovně drženou dlaní jako letadlo „z křídla na křídlo“. Tenhle posunek „něco je špatně“ se totiž často používá i na suchu.

Konečně do vody

Z učebny vede cesta kurzisty do školního bazénu. Tady je to už veselejší. Nejen že tu každý musí zvládnout vyfouknout vodu zpod potápěčských brýlí – a to v kterékoliv hloubce a bez vynoření – ale také si osvojí

schopnost chechtat se pod hladinou, aniž by se napil nebo přestal dýchat z přístroje. Na tohle sice žádné cvičební osnovy nejsou, ale jde to samo, když se cvičí třeba takové sundávání

a nasazování zátěžového opasku na dně.

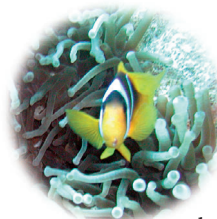
Snadno se přitom trénující potápěč dostane do pozice, kdy rukama svírá deset kilo olova, které ho „kotví“

u dna, a zadkem a nohama čerí hladinu bazénu.

Kromě krátké příležitostné legrace je ovšem nezbytné umět zvládnout správnou techniku vyvažování. Tedy naučit se využívat dvojí vzduch: jednak ten, který přímo z láhve pouštím do kapes žaketu, a pak taky ten, který dýchám. Ono totiž i jen pouhé nadechnutí

zvýší – a překvapivě dost podstatně – vztlak lidského jedince pod vodou. Takže první pokusy o poklidnou plavbu v konstantní hloubce končí skoro vždy pro začínajícího kurzistu velkým rozčarováním – buď drhne výstrojí o dlaždičky na dně bazénu, anebo naopak vystřelí jako zátka šampaňského na hladinu. Při ponoru „naostro“ mohou oba tyto případy znamenat dost velké ohrožení. Takže se cvičí a cvičí. Staří zkušení potápěči tvrdí, že dýchají ne

podle toho, jak moc a kdy potřebují jejich plice vzduch, ale podle toho, jestli potřebují plout vzhůru, nebo dolů...! Nakonec se všechna cvičení z bazénu ještě zopakují na otevřené vodě, tedy kdekoli v

v přírodě. Ono sice se tu má dělat to samé, co chudáci učedníci zvládli v chlorovaném a výbojkami prosvíceném bazénu, ale tady najednou je dole bahno, ploutve se pletou do jakýchkoli dlouhých stonků a kolem občas propluje ryba. A navíc je tu už i zima. I to je velká změna. Dosud se mohlo zdát, že potápěč, který se v plném létě u vyhrátého rybníka oblékne do dvou vrstev neoprenu a leze do vody, je prostě blázen. Už po půlhodině v hloubce šesti nebo osmi metrů je jasné, že není. Sluncem ohřátá voda je jen tam nahore. Dole, kde se v bahýnku vyvalují letití kapři a kde se občas úlisně protáhne úhoř, slabším náturám bez rukavic třeba i zalézá „mráz“ za nehty. A v tom všem se musí znovu cvičit!

Pak už je ale na cestě první zasloužený průkaz sportovního potápěče. S tím většina novopečených milovníků hlubin zamíří dříve či později do Chorvatska. Je tu dost základen, kde naplní lahve, zapůjčí výstroj, nabídnou nejlepší lokality k potápění a na ty vzdálenější třeba i dovezou lodí. A teprve nyní tvrdá dřina přináší sladké ovoce v podobě barevných ryb a křiklavě rudých korálů už v pouhých pěti šesti metrech, podvodních jeskyněk, ježků a sem tam i chobotniček. ●

Radko Pospíšil

instruktor PADI a ITD
murena@dacor.cz
www.dacor.cz

Radko Pospíšil (33) začal s potápěním před deseti lety. Pod hladinou strávil více než 400 hodin v pěti mořích. V posledních dvou letech se věnuje detailnímu průzkumu dna Slapské přehrady. Jako instruktor pracuje šest let a vyškolil přes 250 žáků. Porádá výpravy nejčastěji na chorvatské pobřeží a na egyptskou stranu Rudého moře. Své nejlepší žáky vedl i na nejslavnější vrak Thistle-gorm potopený u Sinaje.

Snímky: Radko Pospíšil

Jadran i Rudé moře nabízejí tajemná setkání s námořními tragédiemi.